

De woning Deweert

Zaagmolens, houthandel en de firma Deweert zijn in Oostende begrippen met een Europese dimensie.

Houtimport en houtverwerking hebben de voorbije twee centennia in Oostende gezorgd voor belangrijke handelsactiviteiten en industriële bedrijvigheid.

De zaagmolens in Slijkens.

De eerste sporen van een industrieel opgezette houtwarenactiviteit situeren zich buiten de stad Oostende in de nabijheid van de historische sluizen van Slijkens. In het midden van de 18de eeuw werd met privé kapitaal een compagnie gesticht voor de oprichting van een windaangedreven zaagmolencomplex in Vlaanderen.

De keuze van het "emplacement" viel op een site in de nabijheid van Oostende dicht bij de vaarweg naar Brugge en de rest van het land.

Hout werd per zeilschip aangevoerd uit Noord-Europa en via een stelsel van kanalen en waterbekkens tot aan de molens geleid. Na het zagen werd het hout in droogrekken en stapelplaatsen gerangschikt volgens sectie en lengte. De activiteiten bleven bestaan tot aan de Franse periode. De continentale blokkade vanaf 1793 betekende de ondergang van de compagnie.

Houtzaagindustrie bestond ook in Holland langs de Zaan, in Rusland en in Zweden zodat we hier mogen spreken van een activiteit met Europese allures in Oostende.

Van het "emplacement" en de molens bestaat al lang niets meer. Slechts de straatnaam Molendorpkaai ter hoogte van de Doksluis roept herinneringen op aan deze activiteit.

Tijdens de 19de eeuw kende Oostende binnen zijn grenzen verscheidene houtverhandelende bedrijven zoals de firma's Defever en Snauwaert (Vrijhavenstraat 37), bedrijf Liebaert (Brigantijnenstraat 18) en de firma De Buck en Deweert (boulevard du Midi 10).

Alle zijn ze gesitueerd in de nabijheid van de Oostendse handelsdokken waar het hout per schip werd aangevoerd.

De firma De Buck en Deweert

Henri Deweert, beroepshalve scheepskalfateraar ●, had een deklading hout kunnen aankopen en die voordelig aan de man kunnen brengen.

Na deze ervaring stichten Henri Deweert en Désiré De Buck een firma voor timmerhout.

Ze aarzelen niet om het hout rechtstreeks per zeilschip vanuit Noord-Europa of Noord-Amerika in te voeren. Dankzij hun zin voor initiatief ontwikkelt de onderneming zich tot een uitgestrekt en veelzijdig bedrijf.

Tot 1906 is het bedrijf gelegen aan de Boulevard du Midi (A. Pieterslaan) tussen de Stockholmstraat en de Constantinopelstraat (Ieperstraat). Nadien verhuist het naar het Houtdok.

Een factuur leert ons dat Henri Deweert omstreeks 1910 de leiding van de zaak op zich neemt.

In 1914 slaan de Duitsers de hele houtvoorraad aan en het is pas in 1919, na de eerste scheepsladingen hout, dat de activiteiten in Oostende worden hervat.

Eind 1926 sticht Henri Deweert in Vilvoorde en in Laken grote houtwerven met zagerijen en schaverijen. In die tijd gaat de zaak over in een naamloze vennootschap en leidt H. Deweert samen met zijn drie zonen het bedrijf.

Henri Deweert overlijdt in mei 1934 en zijn begrafenis in de St.-Jozefkerk heeft de omvang van een staatsbegrafenis.

De terreinen beslaan dan in Oostende en in Brussel diverse hectaren met modern uitgeruste installaties waar het hout uit Zweden, Finland, Rusland, Polen en Noord-Amerika verwerkt en opgeslagen wordt.

De Tweede Wereldoorlog heeft het bedrijf zwaar geteisterd. Door schade ingevolge bombardementen en door het stilvallen van de activiteiten loopt het opnieuw opstarten niet van een leien dak.

Het bedrijf verkoopt vrijwel uitsluitend aan afnemers voor doorverkoop.

Voor de detailhandel werd een andere maatschappij opgericht, de "Oostendse Houtmaatschappij NV".

De woning van Henri Deweert.

De activiteiten lieten Henri Deweert toe omstreeks 1910 een prachtige herenwoning te bouwen aan de Boulevard du Midi 10 (A. Pieterslaan). De monumentale gevel van deze statige herenwoning is gebouwd in blauwe hardsteen en ijzer-

● Kalfateren: scheepsnaden dichten met werk en teer.

houdende zandsteen.

Het is opgetrokken in Franse classicistische Lodewijk XV-stijl.

Het is onderverdeeld in drie traveeën met een op een oculus gekroonde risaliet².

De gevel op de benedenverdieping heeft een verbouwing ondergaan die niet aansluit op de stijl van de verdiepingen.

De balkonnetjes van het risaliet², de consoles met beeldhouwwerk en de ijzeren balustrades verhogen het esthetische geheel van de gevel.

De ramen zijn omlijst en voorzien van rocaille³ versieringen in natuursteen.

De tweede verdieping wordt afgesloten met een balustrade. De woning is voorzien van een bijpassend mansardedak.

De verbouwing van de benedenverdieping heeft het gebouw enigszins verminkt.

De statige marmeren trap wordt verlicht via een koepel waardoor het licht tot diep in de woning valt.

De functie van de benedenverdieping was hoofdzakelijk gericht op inkom en ontvangst. De eerste verdieping was het leefgedeelte van de familie Deweert en slapen deed men op de tweede verdieping.

De kamers aan de achterzijde van het gebouw waren de woon- en werkzones van het dienstpersoneel. De woning bezit ook een dienstrap zodat het personeel ongezien van de ene naar de andere verdieping kon.

De woning Deweert bestaat nog en is via verkoop aan de Bank van Roeselare en West-Vlaanderen nu eigendom van de KBC Bank.

Architect André Daniëls.

Architect André Daniëls (1883-1976) is de ontwerper van de woning Deweert.

Hij studeerde aan de Academie der Schone Kunsten in Antwerpen tot 1904 en was 27 jaar oud toen hij de woning voor de familie Deweert ontwierp.

Hij was door zijn opleiding aan de Antwerpse Academie duidelijk geïnspireerd door de burgerlijke klassieke bouwstijlen die uitmondten in een eclectische stijl met neo-Lodewijk XV accenten.

Andere gebouwen van architect Daniëls zijn het huidige Funerarium Nuytten, het huis op de hoek van de H. Serruyslaan en de Witte Nonnenstraat en het visserstehuis de Bolle aan de Tweebruggenstraat.

Erwin Mahieu

² Risaliet: deel van een voorgevel dat vooruitspringt, minstens een venster breed en over de gehele hoogte doorlopend.

³ Rocaille: decoratieve stijl die motieven als schelpen, koralen en stenen verwerkt.